

PATENT NO. 33

door

J. S. FLETCHER

De it was voor Alfred Penny de groote kans! De oude Grimes stierf, en nu kon Alfred den tweede-hands boekenwinkel overnemen. Zijn spaarpot, wat hulp van een vriend — en Penny was niet langer kruideniersbediende, en maakte van zijn liefhebberij zijn werk.

Al lang had hij meer van boeken geweten dan van thee en kaas — nu klom hij snel op tot specialiteit in zeldzame exemplaren en eerste drukken. Hij genoot als hij in oude verzamelingen mocht snuffelen, en 't boeken koopen werd hem een sport, die altijd spanning en vaak zoete verrassingen gaf. De zaak ging goed, want Penny was schrandere en de rijke amateurs vertrouwden hem.

Op een wintermorgen, toen hij in catalogussen van collega's zat te speuren, hoorde hij vlak bij zich een zachte en beschroomde stem: „Meneer, koopt u ook boeken?”

Penny keek op, en zag een jong en knap en schuw meisje, en hij ging staan.

„Zeker miss,” beantwoordde hij de even gewone als overbodige vraag (want op zijn uithangbord stond, dat hij boeken kocht). „Heele bibliotheken en de kleinste hoeveelheden. Hebt u er te verkoopen?”

„Mijn moeder,” zei 't meisje, „de boeken die vader naliet. Misschien wilt u eens komen kijken?”

„Met genoegen,” zei Penny. „Zijn 't er veel? En van welke soort?”

„Technische boeken,” gaf 't meisje ten antwoord. „maar er zijn andere ook bij. Wel 'n tweehonderd samen. Als u morgen kon komen — Mayfield Terrace 12 — want we moeten overmorgen verhuizen.”

„En de naam?” vroeg Penny, noteerend.

„Burland.”

Burland — Burland — de jonge man peinsde over den naam, toen 't meisje ging. O ja, dat moest de dochter zijn van dien John Burland, die vorig jaar gedood was door een ontploffing in de fabriek van Ramsdale. Natuurlijk een technicus.... 't Meisje had hij óók meer gezien — zeker in den kruidenierswinkel....

Voor twintig pond kreeg Penny de boeken — en meer bevrediging van zijn nieuwsgierigheid, dan hij eigenlijk noodzakelijk vond. De spraakzame weduwe had hem verteld, dat haar man een uitvinder was geweest, en misschien wel schatrijk was geworden, als hij langer had geleefd, — en dat haar dochter onderwijzeres was, — en dat ze gedwongen waren, kleiner te gaan wonen, want ze hadden van de fabriek maar een pond per week pensioen, en dat was nog een gunst.... Penny liet de boeken in een handkar laden, en sprak onderwijl nog wat met de dochter. Een heel erg lief meisje, besloot Penny in zijn eenvoud, en hij had medelijden met haar. Ze had verdiend dat ze 't goed kreeg. Als haar vader was blijven leven, en werkelijk iets goed had uitgevonden — wie weet....? Er waren meer voorbeelden van fortuinlijke uitvinders — ook in Wolborough zelf. Praatte op 't oogenblik niet iedereen, die wat van industrie wist, over Ramsdale's Multiplex? Daar was Ramsdale niet alleen beroemd mee geworden, maar hij verdiende er schatten aan. Hij kon niet eens zooveel machines fabriceren, als er gevraagd werden!

Maar Burland was dood, en zijn weduwe en dochter moesten de resten van zijn onderzoekingen verkoopen....

Dien avond sorteerte Penny de boeken, en vond dat er eenige dure werken over machinebouw bij waren. Die verkocht hij wel, in een industrie-stad. Hij bladerde wat in twee of drie van de grootste boekdeelen, om te kijken naar de figuren en uitslaanbare platen — en plotseling viel er uit één daarvan een papier, waar enkele regels op geschreven stonden. Penny raapte 't gevouwen vel op, en las: „Memorandum over de uitvinding van mijn machine, de Burland's Multiplex; 6 October 1901; John Burland.” Lang staarde Penny naar de ietwat stijve letters — 't schrift van iemand, die zelden een pen gebruikte — sloot toen zijn winkel, borg de boeken weg en ging naar boven, naar de kamer waar hij eenzaam leefde.

FORD LEENT TWEE CENT om een postzegel te koopen; deze, voor hem waarschijnlijk wel zeldzame gebeurtenis, overkwam den multi-millionair, toen hij de eerste Edison-jubileum-postzegel kocht, welke worden uitgegeven ter gelegenheid van het feit, dat Edison een halve eeuw geleden zijn electrische lamp uitvond.

II

Penny voelde dat er in dat papier een raadsel, een mysterie school. Burland's Multiplex? Waren er dan twee Multiplex-machines uitgevonden? Of.... De gedachte gaf hem een zonderling gevoel van moreele weeheid, en stil als een samenzweerder stak hij de lamp aan, en ging zitten, om de boodschap van een doode te lezen.

„Mem. over Burland's Multiplex.”

Eerste idee van deze machine ± zeven jaar geleden — waarschijnlijk winter 1894.

Daarna bijna geregeld aan dat idee gewerkt.

Nooit met iemand over gesproken — zelfs niet met mhr. Ramsdale.

Teekeningen begonnen in '98.

Teekeningen voltooid 1900.

Eerste model gemaakt in 1900.

Het vernietigd 1900.

Tweede model begonnen zelfde jaar.

Vernietigd zoodra 't voltooid was.

Derde en definitief model begonnen April 1901.

Voltooid 29 September 1901.

Perfect. Zeker een van de beste machines die ooit zijn uitgevonden.

Teekeningen en model aan mhr. Ramsdale gegeven, ter bezichtiging en om advies over 't verkrijgen van patent en in den handel brengen, heden 6 October 1901.

Dit zal mijn 33ste patent zijn, en het zal mij een groot fortuin opbrengen.
John Burland.”

De ontdekker van dit geschrift zat verslagen. Penny was een eenvoudig maar schrandere mensch, en twijfelde er niet meer aan, of Ramsdale had partij getrokken van Burland's plotselingen dood, om de uitvinding en het patent op zijn eigen naam te brengen. Het succes was ontzaglijk geweest. De machine had in alle spinnerijen een revolutie teweeggebracht. Men zei dat Ramsdale, tevoren al een rijk man, nu multi-millionair was. En aan de vrouw en dochter

